OVERVIEW

The גמרא states that the עד השוה פלו משנה משנה teaches us to include the case (mentioned in a different משנה) of הכותל והאילן שנפלו (where they are בי"ד if דייב warned them הכותל והאילן שנפלו). The גמרא asks that seemingly no עד השוה it is similar to בור if he was כותל ואילן then it is similar to בור according to everyone, and in a case of אפקרינהו לא אפקרינהו (שמואל our תוספות the שמואל). Our תוספות will discuss when the כותל ואילן actually did the damage; while they were falling (where it is seemingly similar to איש), or after they came to a rest (where it is similar to בור).

- לכאורה נראה דמיירי כשהזיקו כותל ואילן בשעת נפילה גופה ואפילו הכי מדמה ליה לבור It seemingly appears that the גמרא is discussing a case where the wall and the tree caused damage while they were actually falling (not after they fell) and nevertheless² the גמרא compares the case of כותל ואילן שנפלו, to the case of בור.

תוספות will now prove that (even) if the כותל מmaged while in motion, it is similar to בור and not to אש

מדלא קאמר הכא אי בהדי דקאזלי קמזקי היינו אש -

Since the גמרא does not say here (as it said in previous cases) 'if it damaged while moving then it is the same as אמרא'. The reason the גמרא does not say this, is because (even) if the כותל ואילן damaged while in motion, the גמרא would rather compare it to בור and not to אשט.

תוספות offers another reason that we must assume that the case of הכותל is in a situation where it damaged while moving and not after it came to rest.

רעוד דאי בהיזק דלאחר נפילה מיירי אמאי פטור מלשלם - אמאי מיירי אמאר נפילה מיירי אמאי פטור אמאי בהיזק דלאחר נפילה מיירי אמאי פטור מלשלם is in a situation where the damage was done after it fell and came to a rest, 3 then why is he exempt from paying for the damages he caused (when בי"ד did not order him לקוץ ולסתור fell בי"ד, nevertheless – באונס fell בי"ד.

הלא כיון שנפלו מיד היה לו לסלקן⁴ -

_

 $^{^{1}}$ This תוספות is referencing the עמוד ב' on the 'עמוד.

² A בור damages in its place without moving, while the כותל ואילן damaged while moving (like אש), and nevertheless the גמרא considers גמרא מורא עופפות (as תוספות will shortly explain).

³ At this point תוספות is assuming, that is why it is compared to בור. However if it damaged בשעת נפילה it would be similar to אש.

אפר"ם שי"ף שהר"ם who explains that תוספות is referring to the case where לא אפקרינהו; for if אפקרינהו then it is a case of that אפקרינהו אפקרינהו is referring to the case where אפקרינהו לאחר נפילה אונס where he is פטור ווספות, as תוספות just mentioned in the previous ד"ה אי

Once they fell, he should have removed it immediately. He is a פושע for not removing the כותל ואילן, and should be held liable for all damages caused by them after they came to rest and he was able to remove them.

תוספות offers an additional proof that the כותל ואילן cannot be discussing a case where it damaged לאחר נפילה:

ועוד⁵ דאם כן לא הוה ליה למיתני לקוץ ולסתור -

And furthermore if it was so (that it damaged לאחר נפילה), then the משנה should not have stated 'if they gave him time to chop down (the tree) and dismantle (the wall)', then he is הייב; for the damage did not occur on account of a falling tree and wall; it happened after it came to rest -

אלא נתנו לו זמן לפנותו ולסלקו כיון דבהיזק דלאחר נפילה איירי should have stated; 'they gave him time to clear and remove the fallen כותל , since we are discussing a damage that occurred after it fell. The reason he is liable is because he neglected to remove the debris; not because he failed to chop down or dissemble the tree and the wall.⁶

תוספות concluded that the case of הכותל is when they damaged גמרא and the גמרא and the מרא and the מרא compares it to תוספות anticipates the obvious question (which was mentioned previously):

אף על גב דבור אין הולך להזיק ואלו הולכים ומזיקין יש לנו ללמדם מבור - Even though בור does not move to cause damage (but rather it damages in its place), and these (the כותל ואילן שנפלו) are moving and damaging; how can we derive them from תוספות responds that nevertheless We can derive from חייב that they are

דעדיף היזק דידהו שהולכים ומזיקין מבור שאינו הולך ומזיק אלא מזיק במקומו -For their manner of damaging (by כותל ואילן), where they move and damage, is a greater cause for liability than בור does not move and damage, but rather it damages in its place.⁷

תוספות concluded that the משנה of הכותל is in a case where they were מזיק בשעת נפילה. Now מזיק לאחר נפילה מזיק לאחר נפילה מזיק לאחר נפילה: מזיק לאחר נפילה:

-

⁵ Perhaps תוספות means that even if we refute the previous proof and argue that the reason he is בי"ד did not allot him time) is because we are discussing a case when the damage was done (לאחר נפילה) before the owner was able to remove the debris; nevertheless there is this additional proof (that we discussing a case).

 $^{^6}$ If he had time לפנותו then he will be הייב even if it damaged during the allotted time of לקוץ ולסתור.

⁷ There is more reason to hold the בעל ה) liable than a בעל הבור. The fact that אבל. The fact that בעל הואין ומזיק si כותל ואילן ומזיק are certainly בור המיב, should not be derived from תוספות. הייב si בור than בשעת נפילה, however did not explain (yet) why כותל ואילן that damaged בשעת נפילה, should not be derived from אש. See 'Thinking it over' # 1.

ונראה דבהיזק דלאחר נפילה נמי מצי איירי ופטור מלשלם -

And it seems that the משנה may also be discussing a case where the כותל ואילן damaged לאחר נפילה and yet they are exempt from paying (when בי"ד did not order them [ולפנות].

תוספות will now reconcile this last statement with that which תוספות previously argued that if it damaged לאהר נפילה then he should be בי"ד (even if בי"ד did not warn him), for he neglected to remove the damaging article; תוספות responds:

רכגון שלא נודע לבעליו שנפלו או ידעו ולא יכלו לסלקו כל כך מהר - And for instance that the owner was not aware that the כותל ואילן fell, or (even) if they knew that it fell, however they were not able to remove it that quickly and it caused damage before the owner could prevent it, therefore they are פטור.

תוספות will now respond to an additional earlier proof that we cannot be discussing a היזק לאחר נפילה:

רהא דלא קתני נתנו לו זמן לסלקו ולפנותו משום דבהיזק נפילה גופה נמי מיירי - And the reason the משנה did not state, 'they gave him time to remove and clear away the obstacle', which is the appropriate warning if we are discussing a היזק it is because the משנה is also discussing a case where it damaged while it actually was falling; the משנה is including both cases: where it damaged and also לאחר נפילה Therefore it was necessary to mention that לאחר נפילה which applies to a היזק בשעת נפילה -

ונתנו לו זמן לקוץ ולסתור ולפנותו קאמר⁸ -

And indeed the משנה means that 'they gave him time to (either) chop or dissemble (in the case of היזק לאחר נפילה) or to clear the debris (in the case of היזק לאחר נפילה).

תוספות deals now with his original argument; if we are (also) discussing a היזק בשעת נפילה why did not the גמרא compare it to איז as opposed to בור:

והשתא אתי שפיר דמדמה ליה לבור טפי מלאש -

And now (that the משנה is discussing both cases, בשעת נפילה and לאחר נפילה (the גמרא to בור לואילן to בור נפילה ממאלי קמוקי היינו אש does not say אינו איינו אש נמרא -

ואף על גב דבשעת נפילה יש לדמותו לאש כמו לבור -

And even though that in a case of בשעת נפילה, the כותל ואילן can be equally compared to אש as well as to בור –

⁸

⁸ When בי"ד ordered him to remove the crumbling wall or the rotting tree, they allotted him the necessary time to both dismantle and remove it. The משנה did not deem it necessary to enumerate all the types of warnings that are given to him for the different types of damages that can occur. It was sufficient to give the warning for one type of damage (which is לקוץ ולסתור (which is לאחר נפילה) and it would be understood the type of warning necessary for a damage (which is לאחר נפילה).

תוספות will explain why אש ובור are equally similar to כותל ואילן:

תוספות explains:

: אלא לכך דימה אותו לבור משום דבהיזק דלאחר נפילה אין לדמותו כלל לאש אלא לבור:

Rather the גמרא compares them to בור because in the case of a היזק לאחר נפילה (where they damaged in their place), they cannot be compared at all to אש (which causes damage when it moves) but only to בור (which damages only in its place).

SUMMARY

The משנה of הכותל והאילן שנפלו is discussing both cases whether they damaged בשעת or לאחר נפילה or לאחר נפילה.

THINKING IT OVER

1. תוספות mentioned that כותל ואילן that damaged בשעה בשעה are עדיף מבור since they are מדיף מבור אולכים ומזיקים. How then does the גמרא state that we cannot derive them from שור (alone) since a שור is דרכו לילך ולהזיק seemingly כותל ואילן מדיקים ומזיקים מדיקים מדיק

2. תוספות mentions that כותל מאש are חלוק מאש since they have no כותל מעורב. 14 However, previously תוספות stated that כות מעורב בו is a קולא הוספות. How then is אש different from כותל ואילן; on the contrary we can certainly derive אש (as תוספות said concerning בור who is [only] (מזיק במקומו 16)?

⁹ The כוחל ואילן fell because of their deterioration (and their own weight), as opposed to אי which damages because of the (external) wind. See 'רא"ש סוף סי' א' See 'Thinking it over' # 2.

תוספות does not say that כותל ואילן are different from בור is אינו הולך ומזיק and they are הולך ומזיק (see מהרש"א); for as תוספות previously said that this is all the more reason to derive בור from בור.

¹¹ If we were discussing only a case of בשעת נפילה, then we could have compared בור to either אים; however now that we are discussing לאחר נפילה also, which is different than אים, therefore we compare it to בור, which is applicable in both cases of לאחר נפילה.

¹² See footnote # 7.

 $^{^{13}}$ See מהרש"א מהוד"ב.

¹⁴ See footnote # 9.

¹⁵ See תוספות ב,א ד"ה ולא (TIE by footnote # 4) and תוספות ה,ב ד"ה ולא (TIE footnote # 8).

¹⁶ See 'תפארת שמואל. נח"מ. בל"י וכו'.